

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

VILNIAUS UNIVERSITETO
KETINAMOS VYKDYTI STUDIJŲ PROGRAMOS
GLOBALIŲ IŠŠŪKIŲ POLITIKA
VERTINIMO IŠVADOS

Ekspertų grupė:

1. Prof. Dr. Irmina Matonytė (grupės pirmininkė), akademinės bendruomenės atstovė
2. Prof. dr. Arūnas Molis, akademinės bendruomenės atstovas
3. Rimantas Dumčius, socialinių partnerių atstovas
4. Viktorija Lankauskaitė, akademinės bendruomenės narė, studentų atstovė

Vertinimo koordinatorius – Natalija Bogdanova

2022
Vilnius

DUOMENYS APIE PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	<i>Globalių iššūkių politika</i>
Studijų kryptių grupė (-ės)	Socialiniai mokslai
Studijų kryptis (-ys)	Politikos mokslai
Studijų programos rūšis	Universitetinės
Studijų pakopa	Pirmoji
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė, 4
Studijų programos apimtis kreditais	240
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Socialinių mokslų bakalauras

TURINYS

I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	5
2.1. STUDIJŲ TIKSLAI, REZULTATAI IR TURINYS	5
2.2. MOKSLO (MENO) IR STUDIJŲ VEIKLOS SĄSAJOS.....	14
2.3. STUDENTŲ PRIĖMIMAS IR PARAMA.....	17
2.4. STUDIJAVIMAS, STUDIJŲ PASIEKIMAI IR ABSOLVENTŲ UŽIMTUMAS	21
2.5. DĖSTYTOJAI	24
2.6. STUDIJŲ MATERIALIEJI IŠTEKLIAI	27
2.7. STUDIJŲ KOKYBĖS VALDYMAS IR VIEŠINIMAS	28
III. REKOMENDACIJOS	31
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS	33

I. IŽANGA

Ketinamos vykdyti universitetinių studijų pirmosios pakopos programą *Globalių iššūkių politika* (angl. *Politics of Global Challenges*) (toliau – Programa), kurią numato įgyvendinti Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas (toliau – TSPMI), vertino Studijų kokybės vertinimo centro (toliau – SKVC) sudaryta ekspertų grupė. Išorinio vertinimo tikslas – atlikti Programos kokybės analizę, įvertinti turimus materialinius ir nematerialinius išteklius, reikalingus šios programos įgyvendinimui, pateikti rekomendacijas dėl galimų tobulintinų dalykų Programoje. Vertinant Programą buvo remiamasi TSPMI pateiktu ketinamos vykdyti studijų programos aprašu, papildomai TSPMI raštiškai el. paštu, adresuotu SKVC, pateiktais paaiškinimais (2022 m. vasario 18 d.) ir 2022 m. vasario 25 d. vykusio nuotolinio ekspertų susitikimo su TSPMI atstovais, programos rengėjais, dėstytojais ir socialiniais partneriais rezultatais.

Išorinį vertinimą ekspertų grupė pradėjo nuo ketinamos vykdyti studijų programos aprašo ir jo priedų nagrinėjimo. Programą vertinant buvo vadovautasi universitetines studijas reglamentuojančiais įstatymais ir kitais normatyviniais teisės aktais, tokiais kaip Politikos mokslų krypties studijų aprašas (V- 828, redakcija 2015-07-03), Studijų pakopų aprašas (V-1012, redakcija 2020-10-15), Studijų akreditavimo tvarkos aprašas (V-835, redakcija 2021-12-22), Ketinamų vykdyti studijų programų išorinio vertinimo metodika (V- 149, redakcija 2021-09-04) bei Bendrieji studijų vykdymo reikalavimai (V-1168, redakcija 2021-11-16) ir kitais išoriniam vertinimui reikalingais dokumentais.

Rengiantis nuotoliniam vizitui į TSPMI 2022 m. vasario 22 d., tarpininkaujant SKVC, Zoom pagalba įvyko darbinis ekspertų susitikimas, kur buvo aptarti pirminiai ekspertų pastebėjimai, iškilę klausimai ir sudarytas temų, kuriomis reikalingi patikslinimai, sąrašas.

2022 m. vasario 25 d. vyko ekspertų grupės nuotolinis vizitas į TSPMI, kur ekspertai susitiko su TSPMI administracija, Programos aprašo rengėjais, numatomais Programos dėstytojais, socialiniais partneriais. Akivaizdu, kad nuotolinio vizito metu ekspertai negalėjo gyvai susipažinti su TSPMI materialine baze (auditorijomis, biblioteka, kompiuterinėmis klasėmis). Vizito pabaigoje TSPMI atstovai buvo supažindinti su bendraisiais ekspertų grupės pastebėjimais, apibendrinamais.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. STUDIJŲ TIKSLAI, REZULTATAI IR TURINYS

- *Programos tikslų ir studijų rezultatų atitiktis visuomenės ir (ar) darbo rinkos poreikiams (egzilio sąlygomis veikiančiai aukštajai mokyklai netaikoma) įvertinimas.*

„Politics of Global Challenges“ programos „tikslas – parengti politikos mokslų specialistus, kurie išmanys globalius šiuolaikinio pasaulio pokyčius bei taikydami įvairius metodologinius įrankius ir skirtingas teorines perspektyvas gebės analizuoti tų pokyčių sukeltas politines problemas ir pasiūlyti galimus jų įvairaus lygmens sprendimus.“ Studijų Programos, kurioje akcentuojamas gilus politikos mokslų pagrindų išmanymas, įvairaus pobūdžio globalių iššūkių suvokimas, analitinių bei perkeliamųjų gebėjimų turėjimas bei įvaldymas ir kurią Lietuvoje planuojama įgyvendinti anglų kalba, pritraukiant studentus ne tik iš Lietuvos, bet ir iš užsienio. Daug dėmesio skiriama studentų metodologinių kompetencijų ugdymui, gebėjimams naudoti pažangius kiekybinius tyrimų metodus ir įrankius, kurių svarbą akcentavo ir darbdavių atstovai susitikimo su ekspertų grupe metu. Studijų tikslai ir rezultatai aprašyti dalykiškai, išsamiai ir įtikinamai; jie puikiai atspindi ir atitinka visuomenės ir darbo rinkos poreikius ir tendencijas. Pateiktas tiek strateginis (nacionalinio lygmens samprotavimus ir analizę peržengiantis) programos poreikio pagrindimas, tiek įtikinama organizacinė Programos įgyvendinimo schema. Tematiškai orientuojamasi į mūsų regionui, Europai ir pasauliui aktualius saugumo, žaliosios ir skaitmeninės darbotvarkės iššūkius.

Programos poreikis plačiai ir ambicingai įvardintai pasaulinei moderniai darbo rinkai yra pagrįstas ir tai atspindėta programos apraše, akcentuojant, kad „Programa siekiama reaguoti „ne tik į tam tikrų kompetencijų turinčių specialistų poreikį, tačiau ir į demografinius pokyčius šalyje (mažėjantį bendrą abiturientų skaičių Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklose, mažėjantį stojančių į Lietuvos aukštąsias mokyklas skaičių), taip pat tiek Lietuvos, tiek VU orientaciją į tarptautiškumą aukštajame moksle (sieki didinti tarptautinių studentų tikslinį priėmimą, tarptautinti studijų programų turinį, ugdyti tarpkultūrinės kompetencijas, pritraukti užsienio šalių dėstytojų), nepilnai užpildytą politikos mokslų studijų programų anglų kalba pasiūlą regione, naujų ir/arba santykinai jaunų VU TSPMI dėstytojų potencialą.“

Atitinkamai, Programos poskyris apie absolventus darbo rinkoje, neapsiriboja nacionalinėmis (Lietuvos) sienomis ir yra grįstas duomenimis (žr. dokumente „KVSP aprašas“ p. 8 – 9), orientuotas į ateitį ir į tarptautinės darbo rinkos ekspertų išvalgas ir rekomendacijas (ypač, pokyčių valdymo gebėjimų akcentavimą). Programa orientuota ne tik į nacionalinę, bet ir į tarptautinę (anglakalbę) darbo rinką, siekiama parengti specialistus, galinčius dirbti ir viešajame, ir privačiajame sektoriuje (ir įgyvendinti šių sektorių bendradarbiavimo projektus). Reaguojant į šiuolaikinės modernios darbo rinkos aktualijas, programoje šalia dalykinių kompetencijų vystomi ir socialiniai bei komunikaciniai gebėjimai. Numatoma, kad Programos absolventai sėkmingai įsidarbins „valstybinėse, regioninėse ir tarptautinėse viešojo sektoriaus

institucijose; privačiame sektoriuje bei nevyriausybinėse organizacijose, kur užimtų analitikų, ekspertų, konsultantų, patarėjų, vykdomųjų sekretorių, politikos ir viešojo administravimo specialistų, programų koordinatorių, projektų vadovų, valstybės tarnautojų ir pan. pozicijas“. Palankias įsidarbinimo perspektyvas atskleidžia ir prie Programos aprašo pridėti darbdavių atsiliepimai, jų planai priimti studentus į praktiką ir įdarbinti absolventus išsakyti susitikimo su ekspertų grupe metu.

Kaip nuotoliniame susitikime su ekspertais pažymėjo Programos socialiniai partneriai (atstovaujantys LR valstybės institucijas, tarptautines organizacijas ir aukšto technologinio know-how verslo įmones) šios anglakalbės ir į tarp-discipliniškumą orientuotos programos absolventų patrauklumas darbo rinkoje gali išryškėti ir pačiame studijų procese, kai studentai rinksis praktikos vietas, kurios gali tapti ir pilnaverčiais jų darbdaviais.

Vis dėlto, kaip pažymi ir patys Programos iniciatoriai, sistemingai atlikti programos absolventų įsidarbinimo, užimamų pareigų ir atliekamo darbo pobūdžio monitoringą gali būti sudėtinga (ši rizika išryškinta KVSP aprašo p. 9, išnašose 16, 17 ir 18, kur minima, kad panašaus tarptautinio pobūdžio, tik aukštesnio (magistrinio) lygio dabar TSPMI įgyvendinamos studijų programos absolventai gana neskaitlingai dalyvauja apklausose, tad informacijos apie jų darbovietes ir karjerą yra gana fragmentiška). Ši išlyga, ekspertų nuomone, gali reikšti ir tai, kad programos absolventai yra ypatingai mobilūs (paklausūs ir ambicingi) darbo rinkoje (tiek tarp-sektoriniu, tiek tarptautiniu pjūviais). Kita vertus, ši Programos rengėjų identifikuota absolventų monitoringo problema rodo ir poreikį, kad TSPMI parengtų ir įgyvendintų geriau adaptuotus absolventų apklausų instrumentus, juolab, kai planuojama, jog Programoje mokysis ne tik Lietuvos piliečiai, bet ir studentai iš ES Rytų kaimynystės šalių, lietuvių diasporos įvairiose pasaulio šalyse (iskaitant ir JAV) bei Vakarų Europos piliečiai (kuriems studijos TSPMI gali būti patrauklios ne tik unikaliu savo turiniu, bet ir kaina).

Nepaisant ankstesniame paragrafe įvardinto niuanso, apibendrinti pastebėjimai sudaro pagrindą ekspertams be išlygų teigiamai įvertinti šio atitikties tarp visuomenės ir darbo rinkos „paklausos“ bei inicijuojamos programos „pasiūlos“ rodiklį.

- *Programos tikslų ir studijų rezultatų atitikties institucijos misijai, veiklos tikslams ir strategijai įvertinimas.*

Numatyti Programos tikslai ir studijų rezultatai esmingai siejasi su institucijos (VU TSPMI) misija, veiklos tikslais ir strategija. Programos tikslai ir studijų rezultatai organiškai įsilieja ir išplečia VU bendrai paėmus ir TSPMI atskirai išryškintus siekinius. Programos iniciatoriai apraše pabrėžia, kad „Vilniaus universiteto statute apibrėžta institucijos misija – „iš praeities kylanti, dabarties iššūkių skatinama ir ateities kartoms perduodama nepaneigiama Universiteto pareiga ir neatimama teisė stiprinti Lietuvos ir pasaulio pažintines ir kūrybines galias, puoselėti akademinės ir kitas dvasines ir socialines vertybes, ugdyti aktyvius ir atsakingus Lietuvos valstybės piliečius ir visuomenės lyderius“, o VU TSPMI strateginis planas (2020 – 2024) atskirai akcentuoja tarptautinio lygio studijų siekį. Atitinkamai, inicijuojamos

studijų programos tikslinė grupė, įgyvendinimo kalba ir kompleksiškas studijų programos planas, įtraukiantis ir mainų bei studijų užsienyje komponentą (pirmiausia ir akivaizdžiausiai per Erasmus programą ir TSPMI turimus ir veikiančius dvišalio bendradarbiavimo su universitetais Europoje susitarimus) numato ilgalaikio tikslo „Tarpdalykinis ir tarptautinis mokslas ir studijos“ užtikrinimą. VU TSPMI Strateginiame plane 2020-2024 yra atskiras punktas, kurio įgyvendinimui ir skirta inicijuojama Programa: „naujos, šiuolaikinės bakalauro studijų programos anglų kalba sukūrimas. Ši programa leistų ne tik pritraukti gabių užsienio studentų, kurie padėtų spręsti kylančius demografinius iššūkius Lietuvoje, bet ir studentams iš Lietuvos leistų kurti tarptautišką studijų aplinką „namuose“, ugdyti tarpkultūrines kompetencijas.“

Lygia greta su šiais dalykais, nuosekliai pristatomais ir akcentuojamais Programos apraše, nuotolinio susitikimo su Programos rengėjais metu ekspertai išgirdo unikalią programos koncepcijos genezės istoriją. Pasirodo, Programos idėja gimė prieš keletą metų organizuotos strateginės sesijos, į kurią TSPMI įtraukė visą savo darbuotojų kolektyvą, metu. Toje sesijoje išsakytų minčių, akcentuojančių TSPMI kolektyvo brandą ir kolektyve susiformavusi naująją jaunų mokslininkų kartą, gebančią ir norinčią vystyti politikos mokslų studijas ir tyrimus, peržengiančius nacionalines Lietuvos sienas ir integruojančias ne tik politikos, bet ir kitų socialinių bei gamtos ir tikslųjų mokslų žinojimą ir problematiką, pagrindu ir buvo nuspręsta inicijuoti naujos studijų programos rengimą. Į Programos rengimo procesą buvo įtraukti ne tik TSPMI kolektyvo nariai, bet ir kiti VU akademinės bendruomenės, tarptautinių akademinų institucijų, socialinių partnerių ir turimų įvairiapusių pilietinių-ekspertinių tinklų (įskaitant TSPMI Alumnų klubą ir TSPMI Globėjų tarybą) atstovai.

Beje, kaip nuotoliniame susitikime su ekspertais pripažino vienas iš Programos dėstytojų ir buvęs TSPMI direktorius, o jam antrino ir dabartinis TSPMI Direktorės pavaduotojas apie naujos pirmosios studijos pakopos (bakalauro) programos poreikį ir galimybes buvo svarstoma ir anksčiau, siekiant diversifikuoti tiek galimų studentų bazę, tiek ir sudarant galimybes plačiau kaip dėstytojams reikštis naujiems (jauniems) TSPMI mokslininkams (ypač tiems, kurie gilinasi į globalius politikos iššūkius ir remiasi tarpdisciplininėmis mokslinių tyrimų priegomis).

Šių pastebėjimų pagrindu ekspertai daro apibendrinantį visiškai teigiamą šio strateginės atitikties tarp institucijos ir programos vizijos, misijos ir tikslų rodiklio vertinimą.

- *Programos atitikties teisės aktų reikalavimams įvertinimas.*

Programa atitinka visų relevantiškų teisės aktų (žr. Įžanga) reikalavimus. Programoje būsimiems studentams numatytas tinkamas auditorinių užsiėmimų ir savarankiško darbo balansas (atitinkamai, $\frac{1}{4}$ ir $\frac{3}{4}$ bendro krūvio), numatytos tinkamos dalykinės žinias ir perkeliamuosius gebėjimus įtvirtinančių studijų dalykų proporcijos, suplanuotos bendrųjų universitetinių dalykų ir studijų semestro (dviejų semestrų) galimybės ir pan. Programoje kūrybingai ir atsakingai subalansuotas tiek patyrusių mokslininkų / dėstytojų, tiek jaunų perspektyvių dėstytojų įsitraukimas, ne epizodiniu, o ilgalaikiu ir turiningu (bent vieno

semestro trukmės) studijų užsienyje ir praktikų įmonėse (įstaigose) galimybės, individualizuotų konsultacijų potencialas ir pan.

Ekspertams kilusius klausimus dėl kai kuriuose Programos kursuose numatyto „koordinuojančio dėstytojo“ vaidmens, krūvio ir atsakomybės nuotolinio susitikimo metu atsakė TSPMI atstovai. Buvo išsiaiškinta, kad „koordinuojantis dėstytojas“ yra autoritetingas mokslininkas (turintis ilgą dėstyimo ir tiriamojo, o dažnai ir administracinio darbo patirtį), kuris yra atsakingas už viso kurso koncepciją ir turinį, kaupiamųjų vertinimų svorį ir įtraukčių studijų metodų įgyvendinimą. Kitiems dėstytojams, numatytiems tokiuose dalykuose, kuriuose lektorai dirba komandomis ir kurie turi koordinuojantį dėstytoją, dėstyimo krūvis yra apskaitomas individualiai (tuo tarpu lektorai, kurie į paskaitas kviečiami svečio-lektoriaus teisėmis, dirbtų neatlygintinai).

Apibendrinant ekspertai Programą laiko iš esmės atitinkančia galiojančių teisės aktų reikalavimus ir tinkamai išnaudojančia teisės aktuose numatomas galimybes būti kiek įmanoma labiau lanksčiai ir patraukliai, tiek dėstantiems kolegoms, tiek studijuojantiems asmenims.

- *Programos studijų tikslų, studijų rezultatų, mokymo (-si) ir vertinimo metodų suderinamumo įvertinimas.*

Programos studijų tikslai, rezultatai, mokymosi ir vertinimo metodai išdėstyti Programos vertinimui pateiktų dokumentų pakete (žr. 2 PRIEDAS. Studijų programos studijų siekinių, studijų dalyko studijų siekinių, studijų ir vertinimo metodų sąsajos). Šioje susisteminančioje lentelėje (apimančioje 47 p.) detalizuojama kuriuos programos siekinius atspindi kiekvienas konkretus planuojamas dėstyti dalykas (tiek privalomasis, tiek pasirenkamasis) bei kokia numatomi studijų dalyko ir vertinimo metodai. Pateiktas programos ir studijų dalykų sąvadas siekinių, metodų ir vertinimo požiūriu atspindi Europos akademiniam pasaulyje propaguojamas universitetinių studijų aktualijas – jie yra kompleksiški, įvairialypiai, papildo ir sustiprina vieni kitus. Beje, pats faktas, kad minimame priede tik programos siekiniai yra išrašyti lietuvių kalba, o dalyko siekiniai, studijų metodai ir vertinimo metodai yra pateikti anglų kalba iliustruoja aiškią tarptautinę ketinamos vykdyti studijų programos orientaciją bei tai, kad kiekvieno dalyko aprašas yra parengtas anglų kalba (t. y. numatoma studijų programos įgyvendinimo kalba). Tiesa, šiuo dvikalbiu Priedu 2 Programos rengėjai kaip ir pažeidžia SKVC reikalavimą, kad visa medžiaga vertinimui būtų pateikta valstybine, t.y. lietuvių kalba. Vis tik programos ekspertai šio norminės taisyklės nesilaikymo nelaiko reikšmingu ir / ar neigiamas konotacijas sukuriančiu dalyku.

Programos pagrindą sudaro gebėjimų atpažinti, paaiškinti, interpretuoti ir kritiškai vertinti tarptautinių santykių ir viešosios politikos reiškinius naudojant politikos mokslų teorijas ir modelius, įvairius tyrimo metodus ir duomenų šaltinius formavimas. Šiam – kaip nuotoliniame susitikime su programos aprašo rengėjais ir dėstytojais buvo nesyk akcentuota – tvirtų „klasikinių“ politologijos (ir su ja glaudžiai susijusių socialinių ir humanitarinių mokslų)

pagrindų suteikimui skiriama daug dėmesio tiek auditorinėje (kontaktinėje su dėstytoju), tiek savarankiškoje (individualių ir / ar kolektyvinių užduočių vykdymo) studijų dalyse. Daugelio dalyko vertinimuose numatyta atsižvelgti ne tik (ne tiek) į faktinių žinių turėjimą, bet ir į gebėjimą jas taikyti konkrečiomis aplinkybėmis, jas reflektuoti ir integruoti.

Šalia tokių gana tradiciškai su politikos mokslais derančių dalykų kaip ekonomika, vadyba, teisė, sociologija, komunikacija, psichologija integravimo į studijų programą, joje reikšmingai išplečiamas šis tarp-discipliniškumo spektras ir į studijų dalykus įtraukiamos biotechnologijų, informacinių technologijų, aplinkos apsaugos, medicinos ir pan. dalykinės žinios ir gebėjimai. Atitinkamai studijų metuose skiriama daug dėmesio probleminiam (problem-based) mokymui(si), atvejo studijoms ir patyriminiam mokymuisi (įskaitant užsiėmimus biotechnologijų laboratorijoje, praktikas IT versluose, aplinkosaugos, sveikatos apsaugos ir pan. įstaigose ir pan.).

Programoje sureikšmintas gebėjimas dirbti komandose, dalintis atsakomybe, atpažinti ir vertinti bendradarbių gebėjimus, įsiklausyti į partnerių lūkesčius, tinkamai planuoti kompleksiškus užduočių vykdymą. Numatyta, kad daugelis studijų dalykų šiuos gebėjimus demonstruos ir per tai, kad vos ne pusę planuojamų dalykų dėstys ne vienas lektorius, o dėstytojų kolektyvai (apjungiantys nuo dviejų iki aštuonių kolegų). Toks reikšmingas ne vieno, bet keleto dėstytojų, prisidedančių prie vieno dalyko dėstymo, įtraukimas į Programą yra ir tam tikras rizikos veiksnys, kai studentams gali būti neaišku, į kurią iš dėstytojų kreiptis, iškilus kokiems nors klausimams ar problemoms, susijusioms su konkrečiu dalyku. Vis dėlto kiekvienas toks ne vieno dėstytojo dėstomas dalykas turi aiškiai išskirtą koordinuojantį dėstytoją. Kaip ekspertams buvo paaiškinta nuotolinio susitikimo metu, tokiu atveju koordinuojantis dėstytojas bus atsakingas už modulio vientisumą, studentams bus aišku, į ką kreiptis iškilus su dalyko organizavimu susijusiems klausimams. Studijų metodų ir vertinimo dalyje, atitinkamai, skiriama daug reikšmės studentų-kolegų darbų recenzavimui, apverstos klasės metodui, grupinėms užduotims, o pratikose numatoma remtis ir design thinking metodologija. Programoje nuosekliai ugdomas ir kūrybiškumas – praktiškai visuose dėstomuose dalykuose numatomos prezentacijos, esė, diskusijos, įterpiami kūrybiniai (vaizduotės) laboratoriniai darbai ir pan.

Programoje siekiama suteikti ir išvystyti brandžius analitinius gebėjimus. Atitinkamai, skiriama daug dėmesio metodologiniam ir metodiniam rengimui bei tiriamųjų įgūdžių formavimui bei įtvirtinimui. Iki bakalauro baigiamojo darbo seminarų (Bachelor Thesis Seminar I ir Bachelor Thesis Seminar II), studentai įsisavins daugiau negu 30 ECTS apimančių „metodologinių-analitinių“ dalykų (numatyti šie privalomieji ir pasirenkamieji kursai: Workshop: How to Think Like a Social Scientist; Designing Social Research; Digital methods: A Critical Introduction; Introduction to Big Data; Philosophy of Social Science; Qualitative Research Methods; Quantitative Research Methods ir kt.). Tyriminius įgūdžius formuojant akcentuojamas praktinis kompiuterinių programų įsisavinimas, testai, kūrybinės-analitinės užduotys. Nuotoliniame susitikime metodus dėstysiantys TSPMI dėstytojai akcentavo, kad konkrečios duomenų analizės ir vizualizacijos programos yra instaliuotos TSPMI kompiuterių klasėje ir per jas bus siekiama perduoti hands-on patirtį.

Taip pat svarbu pastebėti, kad programa siekiama formuoti ir profesinės į tikslą orientuotos komunikacijos kompetencijas („gebės konstruktyviai bendradarbiauti veikdamas tarpkultūrinėje ir tarpdisciplininėje grupėje, demonstruos atsakomybę, lyderystę ir derybines savybes, derindamas skirtingus interesus ir siekdamas laiku įgyvendinti bendrus veiklos uždavinius“). Tam programoje numatytas visas perkeliamuosius gebėjimus ugdančių dalykų blokas (Workshop: Argumentative and Persuasive Writing; Workshop: Leadership and Gender; Workshop: Negotiations; Workshop: Persuasive Public Speaking; Workshop: Teamwork ir kt.). Šių dalykų studijos yra grindžiamos konkrečių projektų vystymu ir užduočių įgyvendinimu, o vertinimo metoduose sureikšminami gebėjimai parengti ir pristatyti tarpines ir galutines ataskaitas, formuluoti ir pateikti rekomendacijas, atpažinti gerąsias praktikas ir pan.

Programa yra ir aiškiai bei stipriai vertybiškai orientuota – joje dėstomuose dalykuose ugdomi gebėjimai „taikyti žmonių lygybės ir nediskriminavimo, pagarbos įvairioms pasaulėžiūroms principus bei vadovautis profesine etika mokslinėje ir (ar) praktinėje veikloje“. Numatoma, kad šie aspektai bus sustiprinti ir per paties daugiakultūrinio šios programos studentų kolektyvo bendras patirtis, svečių lektorių įnašą ir pan. Taip pat numatoma, kad Programos absolventai „gebės reflektuoti savo pasiekimus, atsižvelgdamas į aplinkos pokyčius, identifikuoti poreikį tolimesniam profesinių kompetencijų ugdymui, savarankiškai studijuoti bei valdyti asmeninio tobulėjimo procesą“. Šiam įgūdžiui formuoti numatytas pakankamas pasirenkamųjų dalykų sąrašas, gana didelės savarankiško darbo apimtys, galimybės semestro eigoje (pradžioje) tikslinti pasirinktų studijuoti dalykų sąrašą ir pan. Verta pažymėti, jog VU TSPMI auditorijos yra pritaikytos hibridiniam mokymuisi – dar ankstesniais metais pasirūpinta, kad personalas turėtų žinių apie nuotolinio mokymo įrankius bei metodus.

Apibendrinant Programos studijų tikslų, studijų rezultatų, mokymo (-si) ir vertinimo metodų suderinamumo vertinimo aspektu ekspertai Programą laiko kūrybingai, adekvačiai ir tinkamai subalansuota.

- *Programos dalykų (modulių) visumos, užtikrinančios studento nuoseklų kompetencijų ugdymą(-si) įvertinimas.*

Programa rengėjų yra sąlygiškai suskirstyta į keturis blokus (p. 27, lentelė 4, dokumentas „KVSP aprašas“): politikos mokslai; tyrimų metodai; perkeliemieji įgūdžiai ir globalūs iššūkiai. Pirmaisiais-antraisiais studijų metais daugiausia dėmesio skiriama politikos mokslų pagrindams, o trečiaisiais-ketvirtaisiais metais – globaliųjų iššūkių studijoms ir tyrimams. Per keturis studijų metus tam tikra prasme nuo gilinimosi į Globaliųjų iššūkių politiką („didžiąją politiką“ ir tyrimų metodologiją) nuosekliai keliaujama link Globaliųjų iššūkių viešosios politikos (politikos formavimo ir įgyvendinimo, sprendimų priėmimo, kontrolės, audito ir pan.). Šis aspektas, apimantis lietuvių kalba sunkiai apčiuopiamą skirtį tarp trinarės *politics*, *politics*, *policies* sampratos buvo išryškintas ir nuotolinių susitikimų su TSMPI administracija ir dėstytojais metu. Nuotoliniams susitikime su socialiniais partneriais ekspertai dar sykį įsitikino, kad vadinamųjų „generalistinių“ žinių nuoseklų papildymas studijų metu „specializuotomis“ kompetencijomis yra gerai apgalvota programos rengėjų strategija.

Panašiai laipsniškai studijų eigoje didinama ir studentų savarankiško darbo proporcija (žr. 3 lentelė, p. 24-25): nuo pirmaisiais studijų metais kontaktinio darbo siekiančio trečdalį (30, 5 proc.) viso studento darbo krūvio, vėliau, darant prielaidą, kad studentai jau geba efektyviai mokytis savarankiškai, kontaktinio darbo apimtis mažinant iki ketvirtadalio trečiaisiais metais (26, 5 proc.), o paskutiniaisiais studijų metais kontaktinis darbas tesudaro dešimtadalį (11, 1 proc.). Panašiai nuosekliai mažėja ir paskaitoms skirto laiko dalis bendrame kontaktinio darbo krūvyje, jei pirmame kurse paskaitoms skiriama vos ne pusė (48, 5 proc.), tai ketvirtaisiais metais – vos ketvirtadalis (27, 5 proc.).

Kiekvieni studijų metai sudaryti iš 60 kreditų (semestras iš 30 kreditų) ir per semestrą studijuojama nuo 4 iki 6 dalykų (dalykų apimtis kreditais svyruoja nuo 3 iki 10), kas studentui leidžia turėti nemažą pasirinkimo ir specializacijos laisvę.

Programoje apgalvoti integruoti ir praktinio pobūdžio privalomieji ir pasirenkamieji dalykai, skirti perkeliamesiems gebėjimams ugdyti (darbui komandoje ir lyderystei, argumentuotam, glaustam ir įtikinamam rašymui anglų kalba, viešajam kalbėjimui anglų kalba ir pan.) bei galimybė rinktis BUS modulius, kuriuos teikia kiti VU fakultetai. Lygia greta inkrementiškai ugdomi gebėjimai vykdyti mokslinius tyrimus ir rengti jų ataskaitas, naudojantis programomis R, MAXQDA, platforma Perusall ir t.t.

Vyresnių kursų studentai gali išvykti studijoms ir praktikai į užsienio universitetus (per Erasmus + mainus ir kitas VU vykdomas mainų programas). Tokių mainų metu studentų gauti vertinimai ir sukaupti kreditai būtų įskaitomi pagal priimtą ir jau nusistovėjusią tvarką. Papildomai užklausus, Programos iniciatoriai ekspertams, besiruošiantiems nuotoliam vizitui, pateikė papildomą informaciją, kurioje detalizuojama mainų studentų atrankos procedūra, šiuo metu TSPMI turimų sutarčių su užsienio universitetais sąrašas ir akcentuojama, kad "VU TSPMI yra vienas iš aktyviausiai mainuose dalyvaujančių fakultetų Vilniaus universitete, todėl turime patirties, kuria nuolat dalinamės su studentais". Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad VU TSPMI nuolat dirba tarptautinių mainų koordinatorius, kuris rūpinasi visų pakopų ir programų studentų mainų galimybėmis. Konsultacijas dėl mainų pasirinkimų nuolat teikia akademinis konsultantas ir studijų skyriaus vadovas, o pradėjus vykdyti šią studijų programą planuojama priimti papildomą programos koordinatorių- konsultantą.

Studentų profesinės praktikos metu numatyta bendradarbiauti su organizacijomis, siūlančiomis praktikantams spręsti realias kompleksines problemas ir įsipareigojančias skirti mentorius. Programos apraše įvardintos šios įstaigos: Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija, Vilniaus miesto savivaldybė, Transparency International Lietuva, Investuok Lietuvoje, Viešosios politikos ir vadybos institutas, GovTech laboratorija, LRT, LiJOT, UAB Tesonet ir kt. Planuojama, kad konkrečioje organizacijoje profesinę praktiką atliks keli studijų programos studentai ar nedidelė jų grupė, kartu stiprinant komandinio darbo įgūdžius, pavyzdžiui, pasitelkdami Design Thinking metodologiją, tobulins studijų metu įgytas kompetencijas. Beje, nuotolinio vizito metu išryškėjo, kad keletas numatomų dėstytojų yra specialiai gilinęsi į Design thinking metodologiją (praėję atitinkamus mokymus), kas dar labiau

sustiprina jų gebėjimą perduoti savo žinias ir užsidegimą šią metodologija remtis, taip integruojant ir aktualizuojant per studijų metus studentų sukauptų dalykinių žinių, perkeliamųjų įgūdžių ir analitinių kvalifikacijų rinkinį. Sėkmingam Design thinking metodologijos taikymui TSPMI turėtų sistemingai parengti visą Programos kolektyvą (įtraukiant ir praktikų mentorius).

Apibendrinant ekspertų nuomone Programos dalykų (modulių) visuma, užtikrinanti studento nuoseklų kompetencijų ugdymą(-si), vertintina kaip įvairialypė, kompleksiška, gerai apgalvota ir ambicinga, bet tuo pat metu ir realistiška bei racionali.

- *Galimybių studijuojantiems individualizuoti programos struktūrą atsižvelgiant į asmeninius mokymosi tikslus bei numatytus studijų rezultatus įvertinimas.*

Programos struktūros individualizavimas apžvelgtinas keletu aspektais: studijų dalykų (modulių) privalomumo ir pasirenkamumo; studijų ir praktikų užsienyje integravimo į Programos visumą bei studentų su specialiais poreikiais integravimą.

Lankstaus „studijų tinklelio“ aspektu, Programos rengėjai yra numatę nemažas galimybes nuo pat pirmojo kurso studentams rinktis ir spręsti kuriuos dalykus ir kada jie mokosi. Jau pirmame semestre studentai turi pasirinkti vieną iš trijų praktinio pobūdžio pasirenkamųjų dalykų, skirtų perkeliamesiems gebėjimams ugdyti, studentai taip pat renkasi ir vieną BUS modulį 2 semestre, o bėgant studijų metams studijų dalykų pasirinkimo ir specializacijos galimybės didėja (jos apima ir analitinių gebėjimų bei globaliųjų iššūkių dalykų blokams priskirtus dalykus).

Pradedant nuo ketvirtojo semestro (o septintojo semestro metu – ir atlikti praktiką) studentai gali išvykti studijuoti dominančios globalių iššūkių tematikos užsienio universitetuose. Kaip paaikškėjo iš Programos rengėjų prieš nuotolinį susitikimą papildomai pateiktos medžiagos, iš esmės, Programos studentai studijoms ir praktikoms į užsienį vyktų pagal dabar veikiančias Erasmus + mainų programas ir kitas VU turimas tarptautinio bendradarbiavimo sutartis. KVSP apraše p. 22 pateikta informacija apie specializuotus įdiegtus mobilumo „langus“ yra pagrįsta pirminiais užsienio universitetų sutikimais priimti ketinamos vykdyti studijų programos studentus (Bergeno universitete specializuojantis klimato kaitos, Tartu universitete specializuojantis e-valdymo, Oslo universitete – lyčių lygybės, Utrechto universitete – tvaraus vystymosi, Paryžiaus politikos mokslų universitete – tarptautinio bendradarbiavimo ir konfliktų, Helsinkio universitete – gerovės politikos, Padujos universitete – socialinių inovacijų, Dublino universitete – politinio smurto, Turku universitete – migracijos ir kt. srityse). Vis dėlto, įskaitant ir TSPMI kolegų nuotolinio susitikimo metu išsakytas mintis, ekspertai laiko šie aiškiai artikuliuotos (tailor-made) specializacijos pagal atskirus Globaliuosius iššūkius Programos studentų mainų ir partnerystės su užsienio universitetais tinklai kol kas nėra išgryninti ir pilnai „paruošti naudojimui“. Akivaizdu, kad parengiamajam ir derinimo darbui su įvardintais užsienio universitetais, siūlančiais nišines globaliųjų iššūkių studijas ir praktikas,

TSPMI administracija dar turi laiko, nes geriausiu atveju šių tikslinių Programos studentų mainų poreiki atsiras 2024 m.

Baigiamaisiais studijų metais Programos studentų kompetencijų įtvirtinimas vyks pasitelkiant kūrybiškumą ugdančią metodiką Design Thinking ir dirbant komandomis studentų pasirinktoje institucijoje, kur studentų grupė, kaip pabrėžia Programos autoriai, „analizuos ir vertins tikrą praktinę problemą bei teiks siūlymus jos sprendimui“ (p. 23). Atitinkamai, studentai turės galimybę gilinti dalykines žinias konkrečioje – jų pasirinktoje – srityje, kuri galės būti susieta su baigiamuoju bakalauro darbu. Papildomai ekspertams prieš nuotolinį susitikimą pateiktoje medžiagoje užsienyje besimokančių (ar ten atliekančių praktiką) studentų atžvilgiu Programos rengėjai patikslino šiuos dalykus: „visi baigiamųjų kursų studentai į studijų mainus išvyksta su sąlyga, kad ir toliau dalyvaus baigiamųjų darbų seminaruose (kuriuos veda TSPMI dėstytojas). Baigiamųjų darbų seminarai (koliokviumai) yra organizuojami pranešimų ir atsiskaitymų principu, tai reiškia, kad studentas neprivalo dalyvauti užsiėmime kiekvieną savaitę. Tai leidžia studentai planuoti savo laiką ir atsiskaitymus. Koliokviumų vadovai nuolat organizuoja individualias konsultacijas, kurios gali vykti virtualiai ir gyvai. Didžioji dalis VU TSPMI auditorijų yra pritaikytos hibridiniam dėstymui, todėl studentas net ir būdamas kitoje šalyje, lengvai gali prisijungti į vykstantį atsiskaitymą“.

Programos apraše papildomai ir detalai numatoma, kad studentams su specialiaisiais poreikiais siekiama užtikrinti ne tik fizinės studijų sąlygas, pritaikant aplinką, suteikiant galimybes naudoti kompensacinės technikos priemonėmis, tačiau numatoma galimybė individualizuoti ir studijų procesą pagal dėl negalios, įskaitant ir psichikos, autizmo spektro, dėmesio, mokymosi sutrikimus, arba laikino sveikatos sutrikimo kylančius poreikius. Dažniausiai taikomi studijų individualizavimo būdai: medžiagos pateikimas prieinamu formatu; fizinės aplinkos pritaikymas arba tvarkaraščių koregavimas pagal auditorijų prieinamumą; laiko, skirto atsiskaitymams pailginimas; atitinkamo (padidinto) šrifto taikymas atsiskaitymuose.

Apibendrinant ekspertų nuomone galimybės studijuojantiems individualizuoti Programos struktūrą atsižvelgiant į asmeninius mokymosi tikslus bei numatytus studijų rezultatus vertintinos teigiamai, numatytų galimybių spektras pakankamas ir jis turi potencialo būti plečiamas ir sėkmingai įgyvendinamas.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. *Ši anglakalbė politikos mokslų pirmosios studijų pakopos Programa remiasi aiškia vizija, įtikinančia ateities darbo rinkos analize ir atliepia tiek visuomenės ir rinkos poreikius, tiek ją teikiančios institucijos strategiją.*
2. *Programos studijų tikslai, studijų rezultatai, mokymo (-si) ir vertinimo metodai yra kompleksiški, tarpusavyje gerai suderinti, orientuoti į atsakingo, kompetentingo, gebančio profesionaliai (individualiai ir grupėje) dirbti ir tobulėti sprendžiant globalius iššūkius absolvento ugdymą.*

3. Į Programos visumą šalia politikos mokslų klasikinių dalykų harmoningai įkomponuoti analitinius ir perkeliamuosius įgūdžius formuojantys moduliai bei tarpdisciplininiai kursai.
4. Programos studentams sudaromos galimybės įgyti specializuotų studijų patirties užsienyje.
5. Programos studentams sudaromos plačios galimybės individualizuoti programos struktūrą atsižvelgiant į pageidaujamą specializaciją ir asmeninius mokymosi tikslus.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Nenumatyta adaptuota įvairiems atvejams Programos absolventų įsidarbinimo monitoringo sistema.
2. Nepakankamai išplėtotą Programos studentų mainų ir partnerysčių su užsienio universitetais sistema.
3. Nors programoje didele dalimi remiamasi dėstytojų ir praktikos vietų atstovų (socialinių partnerių) tinklaveika, tačiau konkretūs tokių studijas ir konkrečių darbinę patirtį integruojančių praktikų planavimo, koordinavimo, užduočių teikimo ir vertinimo ir pan. aspektai nėra pakankamai detalizuoti.
4. Trūksta aiškesnių programos tikslų pasiekimo kasmetinio vertinimo kriterijų (indikatorijų).

2.2. MOKSLO (MENO) IR STUDIJŲ VEIKLOS SĄSAJOS

- Aukštosios mokyklos vykdomos mokslo (meno) veiklos lygio pakankamumo su studijų kryptimi susijusioje mokslo (meno) kryptyje įvertinimas.

Kaip teigiama Programos apraše, Programą įgyvendins 38 dėstytojai, iš kurių 23 turi mokslo laipsnį. Iš pateiktų 5-erius metus apimančių duomenų matyti, jog šie dėstytojai aktyviai vykdo ir publikuoja savo atliekamus tyrimus nacionaliniuose ir tarptautiniuose pripažintuose leidiniuose. Tyrimuose nagrinėjamos Lietuvos ir užsienio šalių visuomenės bei politinės institucijos, sovietmečio ir transformacijos laikotarpio atmintis, Lietuvos politinė mintis. Dėmesio skiriama politinės filosofijos, tarptautinių santykių – globalių politinių procesų, tarptautinių santykių teorijų ir tarptautinės teisės, tarptautinės politinės ekonomijos, tarptautinių institucijų, regionų, saugumo ir konfliktų bei kitoms temoms. Šie tyrimai yra tiesiogiai susiję su ketinamos vykdyti studijų programos turiniu ir yra vykdomi 3-iose katedrose, 2-iuose katedrų funkcijas vykdančiuose centruose bei 3-ose tyrimų grupėse.

Studijų programai įgyvendinti reikalingo mokslinio potencialo kokybę pagrindžia 2018 m.

atliktas 2013-2017 metų palyginamojo ekspertinio universitetų ir mokslinių tyrimų institutų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklos vertinimas (toliau – palyginamasis vertinimas) – TSPMI vienintelis Lietuvoje buvo pripažintas stipria tarptautiniu lygiu institucija. Atkreiptas dėmesys į vykdomų tyrimų tarptautinį aktualumą, aktyvų dalyvavimą tarptautiniuose tyrėjų tinkluose bei vykdomus projektus. Palyginamojo vertinimo ataskaitoje pažymima, jog VU TSPMI turi didelę įtaką Lietuvoje, pabrėžiama instituto vykdomų mokslinių tyrimų svarba politikos formavimui. Tarptautiniai ekspertai konstatavo, kad „mokslinių tyrimų temos yra įvairiausios nuo bendresnio pobūdžio teorinių klausimų apie Europos integraciją iki konkrečių problemų, pavyzdžiui, migrantų krizės“ - tai ypač svarbu, turint galvoje pagrindines naujosios studijų programos kryptis, susijusias su tarptautinėmis krizėmis, grėsmėmis ir kitomis problemomis. Dar didesnę vykdomų mokslinių tyrimų tarptautiškumą, matomumą ir kartu kokybę užtikrintų ketinama pradėti politikos mokslų krypties doktorantūros programa kartu su Glasgow universitetu (patobulintą paraišką ketinama teikti būsime programos „Europos horizontas“ šaukime finansavimui gauti).

Būtina pastebėti, jog moksliniams tyrimams vykdyti TSPMI alokuoja reikiamus išteklius – 50 proc. padidintas komandiruočių ir mokslinių išvykų finansavimo fondas, tyrėjams skiriamos premijos už pateiktas ir ekspertų teigiamai įvertintas tarptautinių mokslo projektų paraiškas. Greta to, kad VU TSPMI skiria pakankamus žmogiškuosius ir finansinius išteklius kokybiškiems moksliniams tyrimams vykdyti, 2021 m. liepos 5 d. VU TSPMI taryba patvirtino naujausius TSPMI katedrų ir centrų veiklų planus–tyrimų programas (Protokolo Nr. 270000-TP-7). Tiesiogiai su *“Politics of Global Challenges“* programa siejamos kelios VU TSPMI tyrimų kryptys: „Globalių procesų, tarptautinių ir regioninių struktūrų, pasaulio tvarkos analizės bei medijinių, istorinių, informacinių procesų veikimo tarptautinėje politikoje tyrimai“, „Politinių nuostatų, pilietinės mobilizacijos, politinės komunikacijos ir politinių institucijų tyrimai“, „Pažangos idėjos ir politikos, naujųjų politinių iššūkių apmąstymo ir konceptualizavimo problemų tyrimai“ bei „Viešosios politikos proceso ir viešosios politikos analizės tyrimai“. Be to, stiprinant globalių iššūkių analizės ir poveikio valstybėms ir visuomenėms mokslinius tyrimus, svarstoma galimybė suburti savarankišką tarpdisciplininių tyrimų grupę.

Apibendrinant galima teigti, jog studijų Programos vykdymui planuojami pasitelkti žmogiškieji ištekliai yra pakankami ir atitinka formalius keliamus reikalavimus. Galima teigti, jog teigiamas VU TSPMI įvaizdis, matomumas ir svarba viešajam diskursui padės pritraukti Apraše minimus dėstytojus, suteikiant jiems reikalingą auditoriją, prieigą prie renginių ir *tinklaveikos*. Pandemijos metu įgyta nuotolinio darbo patirtis turėtų padėti dar labiau išplėsti akademinį personalą, įtraukiant dar daugiau Lietuvos ir užsienio dėstytojų atskiroms paskaitoms.

- *Studijų turinio susiejimo su naujausiais mokslo, meno ir technologijų pasiekimais įvertinimas.*

Vykdydamas mokslinius tyrimus, VU TSPMI pasitelkia vidinius (tiesiogiai katedrų ir centrų, VU ir VU TSPMI komandiruočių ir mokslinių išvykų finansavimo fondai) bei išorinius

(nacionalinės ir tarptautinės projektų finansavimo lėšos, rėmėjų lėšos, VU fondo skiriama parama) lėšų šaltinius. Tai sąlygoja gerus rezultatus: VU TSPMI vykdomi politikos mokslų krypties tyrimai 2019 m. kasmetinio vertinimo duomenimis gavo daugiausiai taškų už socialinių mokslų srities politikos mokslų krypties mokslo darbus Lietuvoje. TSPMI veiksmai, orientuoti į siekį telkti tyrėjus, skatinti jų įsitraukimą į tarptautinius tyrėjų tinklus sudarė sąlygas per pastaruosius 3 metus VU TSPMI tyrėjų parengtų aukšto lygio publikacijų (publikacijų įtrauktą į „Clarivate Analytics Web of Science“ duomenų bazę ir turinčių cituojamumo rodiklį bei tarptautiniu mastu pripažintų leidyklų knygų ir jų dalių) skaičių padidinti išaugo 60 proc. TSPMI dėstytojų teigimu, į tyrimus, kiek įmanoma, planuojama įtraukti ir vertinamos programos studentus, kurie prie jiems priskirtų užduočių galėtų dirbti grupėmis. Jau ir šiuo metu dalis mokslinių publikacijų yra parengiamos TSPMI dėstytojų kartu su studentais (tiesa, magistro ir doktorantūros programų). Tikimasi, kad prisilietę prie mokslinių tyrimų ir susipažinę su vykdomų tyrimų problematika, studentai gebės atpažinti susijusias teorines prieigas, praktiškai ir iškart pritaikyti studijos programos metu įgyjamas teorines ir metodines žinias. Tokiu būdu studentai, planuojama, bus skatinami ne tik įsiminti, bet ir kritiškai vertinti pateiktą informaciją, naudotis aktualiausių mokslinių tyrimų rezultatais: statistiniais duomenimis, metodais, teorinėmis prieigomis ir pan.

Apibendrinant galima teigti, jog Programoje planuojama dėstys dėstytojai, turintys akademinės veiklos patirties, aktyviai dirbantys akademinį darbą, vykdančys mokslinius projektus ir viešai skelbiantys jų rezultatus. VU TSPMI turi patirties, kaip pritraukti sėkmingai akademinėi veiklai reikalingus finansinius išteklius. Todėl galima tikėtis, kad studentai galės ne tik diskutuoti su mokslinė veiklą aktyviai vykdančiais dėstytojais, bet ir patys tapti VU TSPMI vykdomų tyrimų dalyviais, įgyti metodinės bei praktinės patirties.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. *Aukšta dėstytojų mokslinė kvalifikacija, motyvacija ir įsitraukimas.*
2. *Materialinės bazės ir paskatų sistemos suformavimas.*
3. *Geri mokslinių tyrimų rezultatai, visuotinai pripažintas įnašas į politikos mokslų plėtrą.*

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. *Kol kas nėra būtent bakalauro programos studentų įtraukimo į mokslinius tyrimus sistemos.*

2.3. STUDENTŲ PRIĖMIMAS IR PARAMA

- *Studentų atrankos ir priėmimo kriterijų ir proceso tinkamumo ir viešumo įvertinimas.*

Planuojama vykdyti studijų Programa yra pirmos pakopos, bakalauro, todėl jai galioja bendrojo priėmimo taisyklės, kurių laikosi visos Lietuvos aukštosios mokyklos. Bendrąjį priėmimą vykdo Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacija bendrajam priėmimui organizuoti (LAMA BPO).

Pretenduojančiųjų į studijų Programą konkursinis balas susidarys iš šių dalykų įvertinimų ir jų svertinių koeficientų: Istorijos (egzaminas – 0,4); Matematikos arba informacinių technologijų, arba geografijos, arba užsienio kalbos (egzaminas arba metinis (A lygio) pažymys – 0,2); Dalyko, kuris nesutampa su kitais dalykais (egzaminas arba metinis (A lygio) pažymys – 0,2); Lietuvių kalbos ir literatūros (egzaminas – 0,2).

Į Programą priimami asmenys, turintys ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą. Kadangi studijų Programa bus vykdoma anglų kalba, daugiau dėmesio galima atkreipti ir į užsienio šalyse išsilavinimą įgijusių asmenų priėmimo sąlygas. Pretenduojantys į valstybės finansuojamas vietas (pvz. užsienio lietuviai) vadovaujasi tvarkos aprašu patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. V-932 „Dėl Užsienio šalių institucijose ar pagal tarptautinių organizacijų švietimo programas išsilavinimą įgijusių asmenų konkuravimo dėl priėmimo į valstybės finansuojamas studijų aukštosiose mokyklose vietas tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Užsienio šalių piliečiai, negalintys pretenduoti į Lietuvos valstybės finansuojamas studijų vietas, bus priimami pagal universitete galiojančias užsieniečių priėmimo studijuoti procedūras („Užsienio šalių piliečių priėmimo į Vilniaus universiteto pirmosios ir antrosios pakopų bei vientisųjų studijų programas tvarkos aprašas“). Vilniaus universitetas šį priėmimą vykdo savarankiškai. Konkrečiai šiai studijų programai numatyta, kad priėmimas bus vykdomas įvertinant vidurinės mokyklos brandos atestato (arba kito jam atitinkančio dokumento) rezultatus, didžiausią dėmesį skiriant istorijos, matematikos ir anglų kalbos dalykams. Papildomai vertinimui pateikiamas motyvacinis laiškas ir (1200-4000 spaudos ženklų) ir 1 rekomendacija iš bendrojo ugdymo mokyklos (anglų kalba). Dėl kiekvieno kandidato bus sprendžiama atskirai, VU TSPMI priėmimo komisijai sudarius pretendentų konkursinę eilę. Numatyta, kad gali būti organizuojami ir motyvaciniai pokalbiai.

Reikalaujama, kad visų kandidatų iš užsienio šalių anglų kalbos mokėjimo lygis turėtų būti ne žemesnis kaip B2, pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis arba iBT TOEFL 65+ arba IELTS 5.5+ arba Cambridge English 2 First 160+. Mokėjimo lygmuo patvirtinamas atitinkamais sertifikatais. Jeigu pretendentas anksčiau mokėsi anglų kalba vidurinio ugdymo arba aukštojo mokslo įstaigoje arba anglų kalba yra jo gimtoji kalba, reikalavimas netaikomas.

VU TSPMI numato į būsimą studijų programą kasmet priimti 60 studentų (50 VF ir 10 VNF). Planuojama, kad priėmimo sąlygos ir reikalavimai bus viešinami VU ir VU TSPMI interneto svetainėse www.vu.lt ir www.tspmi.vu.lt bei Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijos bendrajam

priėmimui organizuoti interneto svetainėje www.lamabpo.lt. Dalį informacijos apie planuojamą vykdyti studijų programą VU ir VU TSPMI interneto svetainėse galima rasti jau dabar, siekiant supažindinti būsimus pretendentes su studijų galimybėmis ir paskatinti juos rinktis studijų programą prasidėjus bendrajam priėmimui.

Daugiau informacijos apie Programą būsimiems kandidatams planuojama pateikti nacionalinėse ir tarptautinėse studijų mugėse, pasitelkiant skirtingus skaitmeninės rinkodaros įrankius, bendradarbiaujant su partneriais žiniasklaidoje. Kandidatus užsienyje numatyta pasiekti tarptautinių studijų mugių metu, skaitmenine rinkodara anglų kalba bei bendradarbiaujant su Lietuvos Respublikos diplomatinėmis atstovybėmis užsienyje, užsienio lietuvių bendruomenėmis. Tačiau Programos viešinimo planas stokoja konkretumo ir susitelkimo konkrečiomis priemonėmis į konkrečias auditorijas. Pernelyg daug remiamasi bendromis Vilniaus universiteto vykdomomis užsienio studentų pritraukimo priemonėmis. Jos visiškai nepakankamos naujai įvedamos bakalauro programos atveju. Laikantis programos apraše nurodytų priemonių nedidelė tikimybė, kad jau pirmais metais užsienio studentai sudarytų bent kiek ženklesnę visų numatomų priimti studentų dalį. Jeigu šioje Programoje dominuos studentai, kurių gimtoji kalba lietuvių, tai ribos programos naudą joje besimokantiems studentams ir dirbantiems dėstytojams.

Apibendrinant, numatytos priėmimo į studijų programą procedūros yra aiškios ir reikalavimus atitinka.

- *Užsienyje įgytų kvalifikacijų, dalinių studijų ir ankstesnio neformalaus ir savaiminio mokymosi pripažinimo tvarkos ir jos taikymo įvertinimas*

Dalinių studijų ir ankstesnio neformalaus ir savaiminio mokymosi pripažinimo tvarka Vilniaus universitete apibrėžta „Išsilavinimo ir kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu ir įgytų pagal užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų švietimo programas, pripažinimo tvarkos apraše“. Kvalifikacijos atitinkamumas ir akademinė vertė nustatoma lyginant jos lygmenį, turinį, paskirtį, apimtį (trukmę), mokymosi (studijų) kokybę bei mokymosi (studijų) siekinius su panašia Lietuvoje esančia kvalifikacija. Informacija apie dokumentus, reikalingus kvalifikacijos pripažinimui, pateikiama VU svetainėje.

Anksčiau studijavusiųjų Lietuvos ar užsienio aukštosiose mokyklose rezultatai gali būti įskaitomi įvertinus jų atitiktį su pageidaujama studijuoti studijų programa formaliesiems (studijų krypties grupė, studijų kryptis, studijų programos rūšis, studijų forma ir kita) ir dalykiniams (dalykų (modulių) studijų tikslams, bei kitiems reikalavimams, tačiau gali būti įskaitoma ne daugiau kaip 75 procentai studijų programos apimties (visų pakopų). Atitikčiai įvertinti pasitelkiami „Asmens, studijavusio kitoje šalies ar užsienio aukštojoje mokykloje ir norinčio tęsti studijas Vilniaus universitete, priėmimo tvarkos aprašas“ ir „Studijų rezultatų įskaitymo Vilniaus universitete tvarkos aprašas“.

Vilniaus universitete galiojanti tvarka taip pat leidžia studentams siekti, kad būtų pripažintos kompetencijos, kurias jie įgyja neformaliai, pavyzdžiui, įgytos darbinėje veikloje,

savanoriaujant ar praktikoje. Taip gali būti įskaitoma ne daugiau kaip 50 procentų studijų programos apimties. Kompetencijų pripažinimo tvarka apibrėžta „Vilniaus universiteto studentų neformalioju ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų pripažinimo ir studijų dalykų (modulių) įskaitymo tvarkos apraše”.

Kalbant apie ketinamą vykdyti studijų Programą, toks kontekstas gali būti aktualus tiek šiuo metu besimokantiems labiau klasikinėse studijų programose, kuriuos gali sudominti inovatyvesnio pobūdžio studijų programa, tiek siekiantiems plėsti kitur įgytas (arba nebaigtas įgyti) žinias, tiek užsienyje įgijusiems panašios srities išsilavinimą. Bendrai, procedūros numatančios ankstesnių kvalifikacijų pripažinimą yra aiškiai reglamentuotos Vilniaus universitete, ir joms institucija yra tinkamai pasiruošusi.

- *Studentams teikiamos akademinės, finansinės, socialinės, psichologinės ir asmeninės paramos tinkamumo, pakankamumo ir veiksmingumo įvertinimas.*

VU TSPMI studentams suteikiama įvairi parama, kuri veikia viso universiteto mastu.

Finansinė parama įmanoma stipendijų (skatinamoji, už ypač gerus mokymosi rezultatus; vienkartinė socialinė; vienkartinė tikslinė, už sporto, kultūros arba mokslinės/visuomeninės veiklos pasiekimus; vardinė ir kt.) pavidalu. Stipendijų skyrimo tvarka apibrėžta „Vilniaus universiteto stipendijų nuostatuose“. Taip pat prieinamos galimybės atidėti, sumažinti studijų įmokas arba mokėti jas dalimis, arba, priklausomai nuo pasiekimų lygio, pretenduoti į studijų kainos kompensavimą. Papildomai, Vilniaus universiteto, kaip ir visų aukštųjų mokyklų studentai, gali prašyti Valstybės remiamų paskolų pragyvenimo išlaidoms arba studijų kainai sumokėti. Paskolas administruoja Valstybinis studijų fondas. Informacija apie šias finansines galimybes prieinama Vilniaus universiteto internetinėje svetainėje.

Studentams prieinama ir psichologinė parama. Pirmosios keturios individualios konsultacijos, ir pirmieji aštuoni grupiniai susitikimai yra nemokami, vėliau taikomos mažesnės kainos. Reguliariai organizuojami susitikimai ir seminarai akademinėi bendruomenei aktualiomis temomis, vykdomos skubios psichologinės pagalbos konsultacijos. Konsultacijas teikia VU Filosofijos fakulteto Konsultavimo ir mokymų centro psichologai ir psichoterapeutai. Ketinamos vykdyti studijų programos kontekste aktualu, kad psichologinė pagalba prieinama ir anglų kalba.

Akademinė parama suteikiama vieno langelio principu – visus su studijomis susijusius klausimus Akademinė parama teikiama vieno langelio principu – apie visus su studijomis susijusius klausimus (ir kitas paramos formas) konsultuoja Studentų paslaugų ir karjeros skyriaus akademiniai konsultantai.

Apie visas paramos formas studentai taip pat yra informuojami įvadinės savaitės metu, gauna informaciją iš savo grupės kuratorių (aukštesnio kurso studentų, kurie nuo studijų pradžios globoja naujų studentų grupę). Kuratoriai naujiems studentams bendrai yra pagrindinis informacijos šaltinis, kuris vėliau nukreipia į kitus atsakingus asmenis, todėl tinkamai parinkti,

jie gali ypač padėti studentams dalyvauti studijų procese ir akademiniam gyvenime. Papildomai informaciją gali suteikti VU studentų atstovybė, aukštesnių kursų studentai, dėstytojai. Visa informacija apie suteikiamą paramą yra prieinama Vilniaus universiteto ir VU TSPMI interneto svetainėse.

Apžvelgus šias paramos formas studentams, galima apibendrinti, kad jos yra tinkamos ir pasiruošimo priimti naujus studentus į ketinamą vykdyti Programą pakanka.

- *Informacijos apie studijas ir studentų konsultavimo pakankamumo įvertinimas.*

Su studijomis studentai supažindinami įvadinės savaitės metu, informaciją suteikia ir studijų programos kuratorius. Akademiniais klausimais VU TSPMI konsultuoja studijų programos komiteto pirmininkas, VU TSPMI studijų skyriaus vadovas ir akademinis konsultantas. Planuojama, kad studijų skyriaus vadovas kas semestrą organizuos neformalius susitikimus su studentais dėl pasitenkinimo studijomis. Taip pat numatoma, kad skyriaus vadovas taip pat susitiks ir su naujai priimtais studentais, pristatys institutą, studijų programą, studijų ir vertinimo tvarką, ir kitus aktualius klausimus.

Kalbant apie ketinamą vykdyti studijų Programą, numatyta, kad vienas iš pirmųjų dalykų "Transformations of Global Order", kurį ves dėstytojų kolektyvas, bus labiau ne įvadas į politikos mokslus, bet įvadas į pačią studijų programą. Skirtingų dalykų dėstytojai apsilankys šiame dalyke vienai ar dviem paskaitoms. Taip studentai turės progą susipažinti su dėstytojais ir jų ekspertinėmis sritimis, kurias giliau nagrinės kituose dalykuose būsimuose semestruose.

Programos apraše ir vertinimo vizito metu buvo pažymėta ir individualių konsultacijų svarba. Planuojama, kad visi VU TSPMI dėstytojai yra pasiruošę atsakyti į studentų klausimus ir sutartu laiku individualiai konsultuoti gyvai, nuotoliniu būdu arba el. paštu. Dalyje dalykų konsultacijoms numatytos ir atskiros valandos.

Pateikta informacija ir bendrai universitete veikiančios praktikos leidžia manyti, kad studentai gaus pakankamai informacijos apie studijas ir bus užtektinai konsultuojami akademiniais ir kitais klausimais.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. *Veiksmingai įgyvendinama kuratorių programa, kurioje dalyvaujantys studentai suteiks didžiąją dalį reikalingos informacijos būsimiems studentams.*
2. *Didelis dėmesys individualioms konsultacijoms.*
3. *Pačiame pirmajame studijų semestre numatytas privalomas kursas "Transformations of Global Order", kuriame studentai turės galimybę susipažinti su savo studijų programa, studijuojama sritimi ir daugeliu būsimų dėstytojų.*

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. *Programos viešinimo planas galėtų būti labiau konkretizuotas ir susitelktas konkrečiomis priemonėmis į konkrečias auditorijas. Pernelyg daug remiamasi bendromis Vilniaus universiteto vykdomomis užsienio studentų pritraukimo priemonėmis. Jeigu nepavyks pritraukti kritinės masės studentų iš užsienio kurių gimtoji kalba nėra lietuvių, tai ribos programos naudą joje besimokantiems studentams ir dirbantiems dėstytojams.*

2.4. STUDIJAVIMAS, STUDIJŲ PASIEKIMAI IR ABSOLVENTŲ UŽIMTUMAS

- *Mokymo ir mokymosi proceso, leidžiančio atsižvelgti į studijuojančiųjų poreikius ir įgalinančių juos pasiekti numatytus studijų rezultatus, įvertinimas.*

Programa remiasi gana lanksčia studijų tinklelio (mokymo ir mokymosi proceso) koncepcija, įgalinančia studentus atsakingai, kūrybingai ir suinteresuotai formuoti savo kompetencijas viso studijų proceso, besitęsiančio ketverius metus, metu (žr. aukščiau 3.1. rodiklio *Galimybių studijuojantiems individualizuoti programos struktūrą atsižvelgiant į asmeninius mokymosi tikslus bei numatytus studijų rezultatus įvertinimas. apžvalga*). Kaip nuotolinio susitikimo metu paminėjo TSPMI atstovai, buvo svarstoma ir kiek trumpesnės trukmės (7 semestrų) programos idėja, kuri tikėtinai būtų dar patrauklesnė studentams. Tačiau šios idėjos buvo greitai atsisakyta, siekiant parengti brandžias politikos mokslų pagrindų bei globaliųjų iššūkių analizės kompetencijas turinčius specialistus, studijų metu įgavusius ir reikšmingos praktinės (hands-on) patirties. Ketinama vykdyti studijų Programa bus vykdoma nuolatine studijų forma, studijas organizuojant semestrais. Studijų metodai siejasi su numatytų dalykų turiniu ir tikslais, teorinė medžiaga siejama su praktiniu jos pritaikymu.

Planuojama, kad paskaitų metu išdėstoma svarbiausia medžiaga, pateikiami šaltiniai. Seminaruose ir pratybose bus taikomi interaktyvūs studijų metodai. Įvairių žanrų tekstų ir duomenų nagrinėjimas ir analizė, praktinių situacijų lyginamasis vertinimas, diskusijos, debatai, pasakojimas, darbas laboratorijoje, užduočių pristatymas žodžiu, žaidimų teorijos yra keletas iš apraše paminėtų būsimų metodų, su kuriais susidurs studentai. Tiek apraše, tiek vertinimo vizito metu buvo pabrėžiama, kad siekiama ugdyti studentų kritinį mąstymą, gebėjimą kelti probleminius klausimus ir prisitaikyti prie besikeičiančios situacijos.

Siekiant didesnio studentų įsitraukimo ir aiškesnio žinių pritaikomumo, planuojama dalykus derinti tarpusavyje, pavyzdžiui Kiekybinių metodų dalyko žinios pritaikomos kitame, Ekonomikos, dalyke. Individualūs studijuojančiųjų poreikiai bus atliepiami leidžiant jiems pasirinkti baigiamųjų ir kitokių projektų temas anksčiau, kad teorinėse paskaitose jie būtų orientuoti pasiimti tam tikras žinias, dalyvauti studijų procese su tam tikru tikslu. Kokybiškas studentų dalyvavimas pratybose ir seminaruose taip pat bus užtikrinamas ir formuojant

nedideles studentų grupes, kuriose būtų apie 20 studentų. Savarankiškam darbui koordinuoti ir aptarti numatytos individualios konsultacijos.

Apibendrinant, planuojamą mokymo ir mokymosi procesą galima vertinti teigiamai. Numatytas kūrybingas ir į praktiką orientuotas studijų rezultatų siekimas, suplanuoti modeliai leidžia atsižvelgti į studijuojančiųjų poreikius.

- *Sąlygų, užtikrinančių galimybes studijuoti socialiai pažeidžiamoms grupėms bei studentams su specialiaisiais poreikiais, įvertinimas.*

Vilniaus universitetas vysto galimybes studijuoti socialiai pažeidžiamoms grupėms bei studentams su specialiaisiais poreikiais viso universiteto mastu, patvirtinta „Vilniaus universiteto įvairovės ir lygių galimybių 2020-2025 metų strategija“. Universitete dirba neįgaliųjų reikalų koordinatore, kuri atlieka universiteto bendruomenės narių su negalia poreikių analizę ir stebėseną, organizuoja tinkamų studijų ir darbo sąlygų užtikrinimą, skatina ir koordinuoja įtrauktį. Informacija apie finansinę paramą, studijų proceso pritaikymą ir kompensavimą prieinama kreipiantis į atsakingus asmenis akademiniuose padaliniuose. Papildomai vykdomi seminarai, kuriais supažindinama su skirtingomis negaliomis ir jų specifika akademinėje aplinkoje, darbo ypatumais. Specialiųjų poreikių studentams taip pat prieinamos ir fizinės studijų sąlygos, atitinkamai pritaikyta infrastruktūra, tačiau programos apraše tai menkai paminėta.

Galimybės studijuoti sudaromos ir individualizuojant studijų procesą pagal skirtingus poreikius (negalia, mokymosi sutrikimus, dėmesio sutrikimą, autizmą ir kt.). Pageidaujant studentui, neįgaliųjų reikalų koordinatore parengia rekomendacijas studijų pritaikymui pagal individualius poreikius, teikia konsultacijas dėstytojams ir studentams. Jeigu yra poreikis, padeda ir studentai savanoriai, galintys palydėti, padėti orientuotis naujoje aplinkoje, konspektuoti paskaitas ir pan.

Galiojantys dokumentai ir praktikos leidžia manyti, kad institutas yra pasiruošęs priimti specialiųjų poreikių turinčius studentus. Visgi daugiausia indėlio sulaukiama iš atsakingų žmonių, tokių kaip neįgaliųjų reikalų koordinatore ar studentai savanoriai, tad reikėtų atkreipti dėmesį ir į turimus žmogiškuosius išteklius.

- *Akademinio sąžiningumo, tolerancijos ir nediskriminavimo užtikrinimo politikos įgyvendinimo įvertinimas.*

„Studijų pasiekimų vertinimo tvarka“ ir „Vilniaus universiteto akademinės etikos kodeksas“ apibrėžia sąžiningo atsiskaitymo ir darbų atlikimo principus. Su šiais dokumentais, numatytomis teisėmis ir pareigomis studentai supažindinami studijų pradžioje, apie akademinį sąžiningumą primena ir dėstytojai savo dalykuose individualiai. Dokumentuose numatytus

principus padeda įgyvendinti ir VU studentų atstovybės programos „Sąžiningai“ nariai (studentai ir dėstytojai), kurie vertinimo metu nešališkai stebi egzaminų tvarką.

Atsižvelgiant į šias galiojančias praktikas, galima manyti, kad, Programos kontekste, neturėtų kilti sunkumų užtikrinant akademinio sąžiningumo, tolerancijos ir nediskriminavimo politiką.

- *Apeliacijų, skundų dėl studijų proceso teikimo ir nagrinėjimo procedūrų taikymo efektyvumo krypties studijose įvertinimas.*

Studentų skundus ir apeliacijas nagrinėja kamieninio akademinio padalinio ginčų nagrinėjimo komisija. Į ją studentai gali kreiptis motyvuotu raštu jei nesutinka su galutiniu dalyko įvertinimu (ne vėliau kaip per septynias kalendorines dienas nuo įvertinimo paskelbimo dienos) arba įvykus tarpinio atsiskaitymo, galutinio dalyko studijų pasiekimo vertinimo, baigiamojo darbo procedūrų pažeidimams (ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo vertinimo arba baigiamojo darbo gynimo dienos). Šios komisijos sprendimas dėl egzamino vertinimo yra galutinis, o kiti sprendimai gali būti skundžiami Centrinei ginčų nagrinėjimo komisijai.

Kamieninio akademinio padalinio ginčų nagrinėjimo komisija nagrinėja ir kitus ginčus, susijusius su mokslo ar studijų veikla. Pareiškimus komisijai gali teikti kiekvienas studentas, manantis, kad jo teisės yra pažeidžiamos, ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo pažeidimo ar jo paaiškėjimo dienos. Jei nuo pažeidimo praėjo mažiau nei 6 mėnesiai, dėl motyvuotų priežasčių, terminas gali būti atnaujintas. Kamieninio akademinio padalinio ginčų nagrinėjimo komisija veikia pagal VU senato patvirtintus nuostatus.

Ginčų nagrinėjimo procedūros yra aiškiai apibrėžtos „Vilniaus universiteto kamieninio akademinio padalinio ginčų nagrinėjimo komisijos nuostatuose“, dokumentai prieinami Vilniaus universiteto internetinėje svetainėje, tad galima vertinti, kad institutas tokiems poreikiams yra tinkamai pasiruošęs.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. *Gana lanksti studijų tinklelio (mokymo ir mokymosi proceso) koncepcija, įgalinanti studentus atsakingai, kūrybingai ir suinteresuotai formuoti savo kompetencijas viso studijų proceso, besitęsiančio ketverius metus, metu.*
2. *Numatomas didelis dėmesys interaktyviems studijų metodams, kuriais siekiama ugdyti studentų kritinį mąstymą, gebėjimą kelti probleminius klausimus ir prisitaikyti prie besikeičiančių situacijų.*
3. *Planuojamas dalykų derinimas tarpusavyje, siekiant didesnio studentų įsitraukimo ir aiškesnio žinių pritaikomumo.*

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. *Kadangi, be galiojančių dokumentuotų praktikų ir procedūrų, priimant specialiujų poreikių turinčius studentus daugiausia indėlio sulaukiama iš atsakingų žmonių, tokių kaip neįgaliųjų reikalų koordinatorė ar studentai savanoriai, reikėtų atkreipti dėmesį į turimus žmogiškuosius išteklius – t.y. numatyti galimybes esant poreikiui skirti didesnius pajėgumus ir pasiruošti pritaikyti studijų procesą bei infrastruktūrą įvairiems besimokančiųjų poreikiams.*

2.5. DĖSTYTOJAI

- *Programoje dirbančių dėstytojų skaičiaus, kvalifikacijos ir kompetencijos (mokslinės, didaktinės, profesinės) pakankamumo studijų rezultatams pasiekti įvertinimas.*

Vadovaujantis pateiktu aprašu galima teigti, jog studijų Programoje dirbs tiek savo tyrimų srityse pripažinti mokslininkai, tiek akademinę karjerą dar tik pradedantys dėstytojai. Numatomų dėstytojų akademinės veiklos patirtis yra vidutiniškai 10 metų. Iš 38 dėstytojų, planuojama bus 5 profesoriai, 3 docentai, 7 asistentai, 8 lektoriai su daktaro laipsniu, 3 lektoriai be daktaro laipsnio, 11 jaunesniųjų asistentų, 1 partnerystės docentė. 60 proc. studijų programos dėstytojų turi daktaro laipsnį: 15 dėstytojų yra įgiję politikos mokslų, 1 politikos mokslų ir vadybos (apgintos dvi disertacijos), 3 filosofijos, 1 sociologijos, 1 klasikinių mokslų, 1 teisės, 1 biochemijos krypties daktaro laipsnį, jų moksliniai interesai ir veikla atitinka dėstomų dalykų problematiką. Numatomų dėstytojų profesinės veiklos patirtis, susijusi su dėstomais dalykais, yra vidutiniškai 6 metai. Visi dėstytojai jau geba naudoti anglų kalbą ne žemesniu kaip C1 lygiu (50 proc. – C2 lygiu) pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis.

Siekiant stiprinti tarptautiškumo bei ekspertiškumo dėmenis, į dėstymą planuojama įtraukti didelį autoritetą visuomenėje ir mokslinėje bendruomenėje turinčius kviestinius dėstytojus (iš Lietuvos bei užsienio), nuolatiniam dėstymui - užsienio dėstytojus (sutarta su dviem) bei dėstytojus iš Lietuvos, kurie daktaro disertacijas rengė ir gynė užsienio institucijose ir išlaikė bendradarbiavimą su jomis. Prie dalykų dėstytojų komandos turėtų prisidėti 5 šiuo metu VU TSPMI studijuojantys doktorantai, aktyviai pristatantys savo vykdomus mokslinius tyrimus, skelbiantys įvairias publikacijas nacionaliniu ir tarptautiniu mastu.

Dalis numatomų dėstytojų akademinę veiklą derina su aktyvia profesine veikla ir programą sustiprins ne tik mokslinėmis, bet ir taikomojo pobūdžio žiniomis. Taip pat dalis jų veikia mokslinių žurnalų redakcinėse kolegijose, dalyvauja nacionalinių darbo grupių ir komitetų veikloje, palaiko ryšius su tarptautinėmis ekspertų grupėmis ir tinklais. Kitaip tariant, greta žinių perteikimo, jie turi patirties naudoti, taip pat perteikti studentams sudėtingesnius mokslinių tyrimų, projektų vykdymo metodus, įgalinančius studentus spręsti konceptualias bei praktines problemas. Kita vertus, reikia pastebėti, jog dalis dėstytojų jau dabar yra deklaravę

1,5 mokslinio, pedagoginio ir administracinio etato krūvį vien Vilniaus universitete: siekiant atrasti balansą, reikės įdėti pastangų: suvaldyti krūvius, kartu įtraukiant naujus dėstomus dalykus, metodus bei dėstytojus, skiriant daugiau asmeninio dėmesio kiekvienam Programos studentui.

Dėstytojai turi galimybę sukurti realią pridėtinę vertę numatomų praktikų metu. Visa tai turėtų ugdyti studentų kritinį mąstymą, analitinius gebėjimus, tolimesniam studentų darbui (valstybinėse ir privačiose organizacijose) reikalingas kompetencijas, bet ir gauti bei skleisti aktualiausias politikos mokslų žinias ir vertinamos programos rėmuose. Dėstytojų amžiaus vidurkis, planuojama, bus 39 metai – tai turėtų padėti užtikrinti studijų programos ilgaamžiškumą, tvarumą bei inovatyvumą. Visų minėtų kategorijų akademinio personalo dalyvavimas studijų programos įgyvendinime be kita ko turėtų užtikrinti betarpišką studentų bendravimą su programos socialiniais partneriais ir galimais darbdaviais.

Apibendrinant galima teigti, jog numatoma dėstytojų sudėtis atitinka ir netgi viršija Lietuvos Respublikos teisės aktais numatytus reikalavimus. Sveikintina, kad numatomi dėstytojai planuoja taikyti inovatyvius dėstymo metodus, apjungti studijas ir mokslą, be to, kai kurie iš jų turės galimybę tiesiogiai prisidėti prie sėkmingos studentų praktikos organizavimo.

- *Sąlygų dėstytojų kompetencijoms tobulinti įvertinimas.*

Kalbėdami apie sudarytas sąlygas vertinamos Programos dėstytojų kompetencijai kelti, aprašo autoriai pateikia daugiausia Vilniaus Universitete bendrai visų fakultetų bei kitų padalinių darbuotojams sudaromas galimybes. Čia akcentuojama, kad VU vystoma dėstytojų kompetencijų tobulinimo sistema veikia keliais lygmenimis. Didaktinių dėstytojų kompetencijų ugdymui organizuoti įsteigtas VU Edukacinių kompetencijų centras, periodiškai organizuojantis 1) bazinių pedagoginių kompetencijų plėtros programą bei 2) pedagoginių kompetencijų plėtros programą. Šiame kontekste Centras siūlo specialius užsiėmimus, pvz., reaguodamas į studijų organizavimo pokyčius, susijusius su pandemija, pasiūlė daug nuotolinių seminarų, susijusių su mokymu e. erdvėje. Dėstytojų dalyvavimo šiuose užsiėmimuose išlaidas padengia VU centralizuotų fondų lėšos.

Svarbu pažymėti, jog Programos dėstytojai, siekdami ugdyti savo kompetencijas, gali tikėtis VU Personalo skyriaus, atsakingo už darbuotojų bendrųjų kompetencijų ugdymą, pagalbos. Minėtas skyrius inicijuoja, įgyvendina ir finansuoja skirtingų lygmenų vadovų kompetencijų ugdymui skirtus mokymus. Studijų tarptautinimo srityje: a) finansuojami vizitai, siekiant pagerinti ir plėtoti akademinį mobilumą, palaikyti esamus ryšius ir (ar) plėtoti tinklaveiką, vykdyti bendrus su mokymu ir mokymusi susijusius projektus, programas ir pan. b) finansuojami vizitai dėstymui ir (ar) konsultacijoms ar ekspertinei veiklai, siekiant tobulinti studijas. Lėšos šioms edukacinėms iniciatyvoms paremti kasmet numatomos VU einamųjų metų biudžete. Pagal *Erasmus+* programą gali būti finansuojami savaitės trukmės mokymosi vizitai aukštojoje mokykloje užsienyje bei iki 2 mėnesių mokymosi vizitai įmonėje arba organizacijoje užsienyje. Galų gale, VU dėstytojai turi prieigą prie mokslo finansavimo ir

mokslo politikos naujienų duomenų bazės *Research Professional*, todėl gali reguliariai sekti aktualesias naujienas apie prieinamas finansavimo galimybes, planuojamas konferencijas pagal dominančią sritį.

Kalbant apie konkrečiai TSPMI sudaromas galimybes dėstytojams, verta pastebėti sisteminių požiūrių į šią labai svarbią problemą. Pirmiausia, du kartus per mėnesį VU TSPMI administracija parengia ir išsiunčia dėstytojams naujienlaiškį apie siūlomas galimybes dalyvauti arba teikti paraiškas moksliniams projektams, stažuotėms ar vizitams, organizuojamas konferencijas, seminarus ar vasaros/žiemos mokyklas. Antra, kiekvienas dėstytojas ir tyrėjas einamųjų mokslo metų pradžioje teikia mokslinės ir pedagoginės veiklos planą. Remiantis pateiktais planais, skirstomas ir dėstytojų bei tyrėjų kompetencijų tobulinimo bei tarptautinių mokslo tinklaveikos renginių, mokslinių išvykų finansavimas. Trečia, siekiant užtikrinti pakankamą studijų programos dėstytojų kvalifikaciją taikoma periodinio dėstytojų vertinimo procedūra. Atestacijos metu atsižvelgiama į publikacijų sąrašą, mokslo pasiekimus, jų žinomumą ir poveikį, akademinę lyderystę, dėstymą ir vadovavimą studentų darbams, dalyvavimą doktorantūroje, indėlį į metodinės medžiagos rengimą ir studijų plėtrą, kitą akademinę ir visuomeninę veiklą. Kitaip tariant, veikia sistema, užtikrinanti dėstytojų asmeninį suinteresuotumą nuolat kelti savo kvalifikaciją, atsižvelgti į studentų apklausų duomenis ir pan.

Apraše teisingai pažymima, jog planuojant įgyvendinti studijų Programą anglų kalba, itin aktuali tampa galimybė kiekvienam dėstytojui tobulinti užsienio kalbos mokėjimo įgūdžius. Šiame kontekste VU Užsienio kalbų institute siūlomi anglų, vokiečių, prancūzų, ispanų ir rusų kalbų skirtingais lygiais mokymai. Anglų kalba vykdomi specializuoti paskaitų rengimo ir viešo kalbėjimo moduliai. Galimybė mokytis užsienio kalbų gali būti užtikrinama kamieniniams padaliniais padengiant mokymų išlaidas arba dėstytojai tai gali daryti savo lėšomis.

Apibendrinant, ypač svarbu, kad dėstytojų kompetencijos vertintinos ne tik kaip pakankamos, bet ir sukurta sistema (veikia atitinkami centrai, skyriai, institutai, programos VU lygmeniu), numatyti būdai (veiklos planų kūrimas, atestacija, informavimas ir pan.), kaip turimus įgūdžius bei žinias toliau tobulinti. Tai sudaro pagrindą tikėtis, jog dėstytojų kompetencija bus reguliariai ir sistemiškai keliama.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

- 1. Programoje numatyti dėstytojai yra kvalifikuoti, motyvuoti, autoritetingi savo srities ekspertai ir profesionalai, galintys derinti mokslines ir taikomojo pobūdžio žinias ir pakelti studentų akademinės praktikos, analitinio mąstymo, kompetencijų ugdymo veiklas į kokybiškai aukštesnį lygmenį.*
- 2. Sukurta centralizuota sistema (skyriai, finansavimas ir pan.), įgalinanti visus VU dėstytojus nuolat kelti savo akademinės ir ekspertinės kompetencijas.*
- 3. Greta bendrauniversitetinių iniciatyvų, VU TSPMI papildomai aktyviai skatina dėstytojus įsitraukti į kompetencijos kėlimo veiklas.*

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. *Būtina atsižvelgti į programoje numatytų dėstytojų krūvį - siekti jį tinkamai subalansuoti.*

2.6. STUDIJŲ MATERIALIEJI IŠTEKLIAI

- *Programos fizinių, informacinių ir finansinių išteklių, leidžiančių užtikrinti efektyvų mokymosi procesą, tinkamumo ir pakankamumo įvertinimas.*

Numatomos vykdyti studijų Programos aprašas išsamiai pristato materialiuosius išteklius skirtus programos įgyvendinimui, kurie yra visiškai tinkami ir pakankami užtikrinti efektyvų mokymosi procesą ir įgyvendinti programai keliamus tikslus.

Programos realizavimui numatomų naudoti VU TSPMI kabinetų ir auditorijų (esančių Vokiečių g. 10) plotas (2500m²) ir mokymosi vietų skaičius (545 vietos) leidžia manyti, kad jų visiškai pakaks sutalpinti į naują programą numatomus priimti studentus, atsižvelgiant į tai, kad studentai ne visą laiką mokysis kontaktiniu būdu, o paskaitas ir seminarus keis savarankiškas individualus ir komandinis darbas skaityklose ir mokymo vietose, kurios prieinamos ne tik VU TSPMI patalpose (73 mokymosi vietos), bet ir Nacionaliniame atviros prieigos Mokslinės komunikacijos ir informacijos centre (800 mokymosi vietų).

Studentai taip pat galės naudoti gausius informacinius išteklius kurie apima spausdintines ir skaitmenines kolekcijas, taip pat gausių prenumeruojamų duomenų bazių turinį. VU TSPMI bibliotekos atvirame fonde yra daugiau nei 42 000 leidinių įvairiomis kalbomis, o taip pat vertinga Atviros Lietuvos Fondo padovanota biblioteka, kurios kolekcijoje sukauptos plačiausiai pasaulio akademinėje bendruomenėje komentuojamos socialinių–humanitarinių mokslų knygos (iš viso apie 7000 leidinių). Studentai gaus prieigą prie įvairių politikos mokslų studijoms aktualių duomenų bazių: Academic Search Complete (EBSCO), SAGE Journals Online, Taylor&Francis, JSTOR, Science Direct, Springer LINK, Wiley Online Library, eBooks on Cambridge Core (Cambridge University Press), Oxford Scholarship Online, Academic Complete (ProQuest Ebook Central). Jos yra pasiekiamos iš VU kompiuterių tinklo, prie kurio prisijungti galima ir iš namų, naudojantis VPN.

Apibendrinant, Programos fiziniai ir informaciniai ištekliai yra visiškai pakankami kokybiškam naujos studijų programos vykdymui.

- *Programos vykdymui reikalingų išteklių planavimo ir atnaujinimo įvertinimas.*

VU TSPMI politikos mokslų knygoms, vadovėliams ir kitoms mokymo(si) priemonėms įsigyti kasmet skiria lėšas (4000 Eur). Greta to ketinamos vykdyti studijų programos įgyvendinimui

ketinama skirti ne mažiau kaip 4000 eurų privalomos literatūros šaltinių sąrašuose numatytų leidinių įsigijimui, kadangi dalies jų šiuo metu VU bibliotekoje nėra. Numatome visus studijų programos studentus aprūpinti būtiniausiais spausdintais arba elektroniniais vadovėliais. Dėstytojų atrinktos nedidelės apimties studijų šaltinių dalys, nepažeidžiant autorių teisių, numatomos kopijuoti ir pateikti studentams.

Esant poreikiui pasiruošta vykdyti užsiėmimus per nuotolį – VU TSPMI turi MS Teams licencijas ir ketinama įsigyti ZOOM. Siekiant ugdyti kokybinės ir mišrių metodų analizės kompetencijas numatoma įsigyti MAXQDA programinės įrangos licencijas (užtektinai visiems programos studentams). Tam numatyta skirti apie 3000 eurų. Metodologiniuose dalykuose naudojamos kitos programos – R bei Python – yra atviros prieigos.

Apibendrinant galima konstatuoti, kad yra rimtai ruošiamasi vykdyti naują Programą, skiriamas deramas dėmesys studentų aprūpinimui trūkstama literatūra, šaltiniais ir programine įranga, o taip pat matosi, kad literatūra ir šaltiniai yra nuolat atnaujinami.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. *Kokybiška fizinė infrastruktūra paskaitoms ir seminarams VU TSPMI patalpose, o taip pat savarankiškomis studijoms instituto skaitykloje, suplanuota naudotis ir Nacionalinio atviros prieigos Mokslinės komunikacijos ir informacijos centro pajėgumais.*
2. *Gausūs informaciniai ištekliai kurie apima turtingas spausdintines ir skaitmenines kolekcijas, taip pat gausių prenumeruojamų duomenų bazių turinį.*
3. *Skiriami reikšmingi finansiniai ištekliai reikalingai literatūrai ir programinės įrangos licencijoms įsigyti.*

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. *Net ir turint gerą prieinamumą prie šaltinių ir skiriant lėšas jų atnaujinimui, dėl ypač sparčiai besivystančio studijų lauko ir globalių iššūkių pokyčių gali kilti rizikų dėl studijų metu naudojamų informacinių išteklių, naudojamos literatūros ir straipsnių aktualumo. Reikėtų numatyti aiškesnes procedūras dėstytojams esant poreikiui papildyti šaltinius papildomomis prenumeratomis ar įsigytais leidiniais per ypač trumpą laiką, dėstomo kurso metu. Galbūt glaudžiau bendradarbiauti su užsienio universitetais partneriais ne tik organizuojant studentų mobilumą, bet ir dalinantis naujausiais studijų šaltiniais.*

2.7. STUDIJŲ KOKYBĖS VALDYMAS IR VIEŠINIMAS

- *Studijų vidinio kokybės užtikrinimo sistemos veiksmingumo įvertinimas.*

Numatyta, kad Programos valdymui ir kokybei užtikrinti bus pasitelktas Studijų programos komitetas, kaip ir įprasta Vilniaus universitete. Komitetas veikia pagal „Vilniaus universiteto studijų programos komiteto nuostatus“. Komitetas sieks užtikrinti studijų programos tikslų, turinio, metodų ir studentų pasiekimų vertinimo vientisumą ir atitiktį studijas reglamentuojantiems teisės aktams, bei palaikyti kitus tinkamus studijų programos vykdymo kokybės rodiklius.

Studijų programos komiteto posėdžiai šaukiami ne rečiau kaip kartą per semestrą, informavimui apie studijų programos eigą rengiamos ataskaitos, teikiamos VU TSPMI tarybai. Toks modelis numatomas ir ketinamai vykdyti studijų programai.

Planuojama, kad studijų programos „Globalių iššūkių politika“ komitetą (SPK) sudarys šeši programos dėstytojai, vienas socialinis partneris ir VU studentų atstovybės TSPMI atstovas (paprastai keičiasi kasmet). Nuotolinio vizito TSPMI atstovai paaiškino, kad sąlygiškai silpną studentų (vieno asmens, besikeičiančio kasmet) įtraukimą į SPK kompensuoja tai, kad jame daug pozicijų (praktiškai, šešias iš aštuonių, užima Programoje dėstantys dėstytojai, kurie dažnu atveju eina ir dalyko „koordinuojančio dėstytojo“ vaidmenį, tad studentų poreikius, nusiskundimus ir pageidavimus jie gali išgirsti ir į juos reaguoti inicijuodami reikalingus SPK sprendimus gana tiesiogiai ir betarpiškai. O kasmet SPK sudėtyje rotuojantis studentų atstovas atspindi VU studentų atstovybėje susiklosčiusias praktikas, kurias išmano ir gerbia TSPMI administracija ir šios Programos iniciatoriai.

Vertinimo vizito metu taip pat išaiškėjo, kad gausus programos komitetas sudarytas tam, kad būtų užtikrintas skirtingų padalinių ir jiems priklausančių dėstytojų, dėstančių programoje, atstovavimas. Priedo, buvo pabrėžta, kad šios programos SPK pirmininkaujantis TSPMI dėstytojas yra šio vienintelio TSPMI vykdomų studijų programų SPK pirmininkas. Pažymėtina, kad Studijų programos komitetui reikalingi ir konkretesni veiklos vertinimo rodikliai, kurių, be numatyto studentų skaičiaus, šiuo metu ketinamos vykdyti studijų programos apraše trūksta.

Už atskirų dalykų kokybę atsako dalykus dėstantys dėstytojai, kurie turi atlikti aprašų atnaujinimus, užtikrinti tinkamą mokymo (turinio, tikslų pasiekimo, darbo organizavimo) ir vertinimo eigą.

Vienas iš svarbesnių kokybės užtikrinimo elementų universiteto ir padalinio mastu yra studentų atsiliepimai, kurie surenkami įvairiais kanalais. Pagrindinis – VU Studijų kokybės ir plėtros skyriaus organizuojamos standartizuotos apklausos. Grįžtamasis ryšys gaunamas ir įvairių susitikimų bei diskusijų metu, pasiekiamas per studentų atstovus. Programos apraše pažymima, kad VU TSPMI papildomai organizuojamos apklausos apie vadovavimą baigiamiesiems darbams, praktikos vietas ir administracijos darbą. Rezultatai aptariami su studijų programų komitetų nariais, Instituto direktoriumi ir pavaduotojais, studijų skyriaus vadovu. Numatoma, kad atsižvelgiant į apklausų duomenis, Programa bus nuolat peržiūrima ir tobulinama.

Vertinimo vizito metu pažymėta, kad jokia nauja kokybės užtikrinimo sistema nebus kuriama specialiai šiai Programai, nes veikia dabar egzistuojantys procesai. Nors išryškėjo sumažėjęs

internetinių anketų pildymo aktyvumas (prie jų buvo pereita pandemijos laikotarpiu) todėl ateityje bus grįžtama prie popierinių anketų.

Galima vertinti, kad universitete ir padalinyje veikiantis kokybės užtikrinimo modelis yra pakankamas Programai, tačiau reikėtų pabrėžti, kad studijų programos komitetui vertėtų apsvarstyti galimus konkretesnius veiklos vertinimo rodiklius, kurie padėtų stebėti naujos studijų programos eigą nuo pat pradžių.

- *Socialinių dalininkų (ir kitų suinteresuotų šalių) įtraukimo į vidinį kokybės užtikrinimą veiksmingumo įvertinimas.*

VU TSPMI veikia Globėjų taryba, kurią sudaro visuomenės veikėjai, savo sričių ekspertai, verslininkai. Globėjų taryba yra patariamasis darinys, kuris remia instituto veiklas, padeda įgyvendinti strateginius tikslus.

Be Globėjų tarybos, į instituto veiklą įtraukiami ir kiti socialiniai partneriai, būsimi studentų darbdaviai, kurie, kalbant apie jau vykdomas studijų programas, suteikia informaciją institutui apie jų absolventus, praktikas ir reikalingas kompetencijas. Programos apraše nurodyta, kad toks pat bendradarbiavimas numatomas ir „Globalių iššūkių politika“ studijų programos vykdymui ir tolesniam vystymui. Planuojama, kad išorinių socialinių partnerių atstovai bus kviečiami į baigiamųjų darbų gynimus, bus palaikomi aktyvūs ryšiai su studentų praktikų vadovais. Vertinimo vizito metu socialiniai partneriai išreiškė norą, kad bendradarbiavimą dėl praktikų palaikytų ir dėstytojai, kurie galėtų užtikrinti studentų darbo kokybę.

Nors prie Programos aprašo pridėtas Socialinių partnerių atsiliepimų sąrašas rodo studijų programos ir joje ugdomų žinių reikalingumą, pažymėtina, kad kai kuriuose atsiliepimuose siūloma, kokias kompetencijas reikėtų papildomai įtraukti. Taip pat, vertinimo vizito metu susitikime dalyvavę socialiniai partneriai pažymėjo, kad parengtą studijų programą jie vertina teigiamai ir nors patys nebuvo tiesiogiai ir formaliai įtraukti į jos rengimą, jaučiasi prie jos esmingai prisidėję (ypač per tai, kad Programoje atsispindi analitinių gebėjimų, tarpdisciplininių dalykų, profesionaliai valdomos anglų kalbos gebėjimų ugdymas, ir pan. dalykais, kurie yra reikšmingi socialinių partnerių darbo rinkos atstovaujamos srityse).

Socialinių partnerių nuomonė apie studentus yra veiksmingas studijų kokybės patikrinimo įrankis, nes galima įvertinti, ar studentams užtenka įgyjamų kompetencijų darbo rinkoje, kokias kompetencijas reikėtų tobulinti.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. *Ypač glaudus ir nuolatinis instituto ryšys su socialiniais partneriais realizuojamas įvairiais formatais ir kanalais (per Globėjų tarybą, alumnų tinklaveiką, organizuojant studentų praktikas, vykdant taikomuosius mokslinius tyrimus ir bendrus renginius)*

padeda pritaikyti studijų programą prie ateities darbo rinkos poreikių ir sudaro sąlygas ją nuolat atnaujinti ateityje.

2. *Studentų grįžtamajam ryšiui instituto kultūroje tradiciškai teikiama daug reikšmės. Reguliariai vykdomos studentų apklausos, konsultuojamasi su studentų paskirtu atstovu ir esant poreikiui rengiami susitikimai kylančių iššūkių aptarimui. Tai leidžia įgalinti studentus, suteikia papildomų instrumentų prižiūrėti studijų kokybę ir ją nuolat tobulinti.*

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. *Kaip jau minėta ir kitose vertinimo srityse reikėtų numatyti daugiau ir įvairesnių veiklos vertinimo rodiklių pagal kuriuos galima būtų stebėti ir matuoti planuojamos studijų programos įgyvendinimo eigą, jos tikslų ir uždavinių pasiekimą bei pagal poreikį imtis programos patobulinimų. Geresni rodikliai sudarytų sąlygas ir atskaitos taškus sklandžiam kokybės užtikrinimo procedūrų įgyvendinimui.*

III. REKOMENDACIJOS

1. Parengti ir taikyti adaptuotą įvairiems atvejams būtent šios anglakalbės studijų Programos absolventų įsidarbinimo monitoringo sistemą.
2. Sukonkretinti ir išplėtoti Programos studentų mainų ir partnerysčių su užsienio universitetais sistemą, ypač su tais užsienio universitetais, kuriuose Programos rengėjai yra identifikavę plėtojamas nišines globaliųjų iššūkių analizės kompetencijas.
3. Parengti ir įgyvendinti Programoje dėstančių dėstytojų ir Programoje numatomų praktikos vietų atstovų (socialinių partnerių) tinklaveikos sistemą, detalizuojant konkrečius šių studijas ir konkrečią darbinę patirtį integruojančių praktikų planavimo, koordinavimo, užduočių teikimo ir vertinimo ir pan. aspektus.
4. Siekiant bent iš dalies įtraukti Programos studentus į dėstytojų (ir su jų priežiūra) vykdomus mokslinius tyrimus - parengti šios bakalauro Programos studentų įtraukimo į mokslinius tyrimus tvarką/sistemą/aprašą ir ją realiai taikyti.
5. Užtikrinti, kad Programoje dėstančių dėstytojų krūvis būtų tinkamai subalansuotas – reguliariai vertinti, ar jis nėra per didelis ar per mažas.
6. Numatyti daugiau ir konkrečių Programos vykdymo, jos tikslų ir uždavinių pasiekimo rodiklių, kuriuos galėtų nuolat stebėti Studijų programos komitetas, analizuoti rodiklių pasiekimo ar nepasiekimo priežastis ir pagal poreikį imtis programos patobulinimų. Geresni rodikliai sudarytų sąlygas ir atskaitos taškus sklandžiam kokybės užtikrinimo procedūrų įgyvendinimui.
7. Numatyti aiškesnes procedūras dėstytojams esant poreikiui papildyti šaltinius papildomomis prenumeratomis ar įsigytais leidiniais per ypač trumpą laiką, dėstomo kurso metu. Glaudžiau bendradarbiauti su užsienio universitetais partneriais ne tik organizuojant studentų mobilumą, bet ir dalinantis naujausiais studijų šaltiniais.

8. Ruošiantis priimti specialiųjų poreikių turinčius studentus numatyti galimybes esant poreikiui išplėsti neįgaliųjų reikalų koordinatorės ir savanorių pajėgumus ir pasiruošti pritaikyti studijų procesą bei infrastruktūrą įvairesniems besimokančiųjų poreikiams.
9. Konkretinti Programos viešinimo planą ir susitelkti konkrečiomis priemonėmis į konkrečias auditorijas, kad būtų sudarytos realios prielaidos į Programą pritraukti užsienio studentus, kad jie sudarytų ženklią studijuojančiųjų dalį ir leistų institutui pasinaudoti visai studentų kontingento tarptautiškumo teikiamais privalumais.

IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINMAS

Vilniaus universiteto ketinama vykdyti studijų programa *Globalių iššūkių politika* vertinama teigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Studijų tikslai, rezultatai ir turinys	4
2	Mokslo (meno) ir studijų veiklos sąsajos	4
3	Studentų priėmimas ir parama	4
4	Studijavimas, studijų pasiekimais ir absolventų užimtumas	4
5	Dėstytojai	4
6	Studijų materialieji ištekliai	4
7	Studijų kokybės valdymas ir viešinimas	3
	Iš viso:	27

1-Nepatenkinamai (sritis netenkina minimalių reikalavimų, yra esminių trūkumų, dėl kurių krypties studijos negali būti vykdomos)

2-Patenkinamai (sritis tenkina minimalius reikalavimus, yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

3-Gerai (sritis plėtojama sistemiskai, be esminių trūkumų)

4-Labai gerai (sritis vertinama labai gerai nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje, be jokių trūkumų)

5-Išskirtinės kokybės (sritis vertinama išskirtinai gerai nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje)

Ekspertų grupės vadovas:

Prof. Dr. Irmina Matonytė

parašas